

Ενορία Αγίου Γεωργίου Γιαννιτσών: Κυκλοφόρησε το 34ο τεύχος του περιοδικού «Εκ Βαθέων»

/ [Ενορίες](#)

Κυκλοφόρησε το 34ο τεύχος του περιοδικού «Εκ Βαθέων» της ενορίας Αγίου Γεωργίου Γιαννιτσών. Ένα καλαίσθητο τεύχος εκατόν πενήντα σελίδων με ποικιλία ύλης και θεμάτων, το οποίο εκδίδεται με την ευλογία του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας κ. Ιωήλ.

Κεντρικός τίτλος του περιοδικού είναι η αγιογραφική φράση «Εκ του θανάτου εις την ζωήν» (Ιω. 5,24). Το θέμα που αναλύει στις σελίδες του είναι το μεγάλο μυστήριο του θανάτου και η μετά θάνατον ζωή. Η διαπίστωση ότι ο θάνατος είναι

από τα φοβερά και δυσνόητα μυστήρια που έχει να αντιμετωπίσει ο άνθρωπος από τη στιγμή που έρχεται στον κόσμο είναι μια μεγάλη πραγματικότητα. Το τεύχος έχει σκοπό να φωτίσει τις πτυχές αυτού του θέματος και να δώσει εξηγήσεις για το ζήτημα του θανάτου δίνοντας απαντήσεις σε καίρια ερωτήματα για την μετά θάνατον ζωή, την πνευματική μέριμνα ασθενών σε τελικό στάδιο της ασθενείας τους, τον θάνατο νέων ανθρώπων, την διαχείριση του πένθους, την ωφέλεια των μνημοσύνων, το νόημα των κολλύβων, την ταφή και την καύση των νεκρών, την ιστορική εξέλιξη της εξοδίου ακολουθίας (της κηδείας) και πολλά άλλα.

Αρθρογραφούν: οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Εδέσσης κ. Ιωήλ και Μεσογαίας κ. Νικόλαος, ο Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτης Τύχων, Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Σταυρονικήτα Αγίου Όρους, οι Αρχιμανδρίτες και Συνοδικοί ιεροκήρυκες Εφραίμ Ανθίμου και Παντελεήμων Καραλάζος (δρ.Θ), οι Πρωτοπρεσβύτεροι Θεμιστοκλής Χριστοδούλου (δρ.Θ.) και Ελευθέριος Χαραλαμπίδης (δρ.Θ.), ο Ιεροδιάκονος Θεόφιλος Γαργάλας και οι κ.κ. Παναγιώτης Σκαλτσής (ομότιμος Καθηγητής Λειτουργικής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ.), Ελευθέριος Ελευθεριάδης (M.Sc. – Ψυχολόγος), Αναστάσιος Κιουλμουράτογλου (M.Sc. – Θεολόγος), ενώ συνέντευξη παραχωρεί ο Πρωτοπρ. Βασίλειος Καλλιακμάνης, ομότιμος καθηγητής τη Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Το νέο τεύχος αυτό έρχεται να δώσει το μήνυμα της ελπίδας και της νίκης επί του θανάτου από τον Αναστάντα Κύριό μας και να προβληματίσει προσφέροντας γνώση και παρηγοριά με γνώμονα την πνευματική ωφέλεια. Αξίζει το χρόνο και τη μελέτη.

Το περιοδικό διατίθεται από την ενορία Αγίου Γεωργίου Γιαννιτσών (στον Ιερό Ναό, το Πνευματικό Κέντρο «Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης» και το Εκκλησιαστικό Βιβλιοπωλείο «Αινείτε»).

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 23820 22714.

Ἡ φροντίδα τῶν κεκοιμημένων

Τοῦ Πρωτοπρ. Ἐλευθερίου Χ. Χαραλαμπίδη (Δρ. Θ.)

Τὸ σύγχρονο «παράδοξο» τῆς Ὁρθόδοξης Παράδοσης

Γιὰ ἕναν Ὁρθόδοξο Χριστιανό, ἡ ἀναφορά στοὺς κεκοιμημένους καὶ ἡ φροντίδα γι' αὐτοὺς ἀποτελεῖ καθιερωμένη καὶ ἀπαράβατη παράδοση. Σὲ ἕναν κόσμο ποὺ ἔχει τὴν τάση νὰ ἀπωθεῖ τὸ ζήτημα τοῦ θανάτου, ποὺ ἐφθασε πλέον νὰ θεωρεῖ αὐτονόγητη τὴν ἐπιλογή τῆς καύσης τῶν νεκρῶν, αὐτὴ ἡ στάση μπορεῖ νὰ φαίνεται ἀκόμη καὶ παράδοξη. Μνήμη ἀντὶ τῆς λήθης. Ταφή ποὺ συνδέεται μὲ συνεχή πνευματικὴ φροντίδα. Ἐπιτάφιος προσευχὲς ἀλλὰ καὶ δεήσεις κατὰ τὴν κοινὴ λατρεία.

Ἐκτός ἀπὸ τὴν ἐξόδιο ἀκολουθία, ἀναπέμπουμε δεήσεις γιὰ τοὺς κεκοιμημένους στὶς τρεῖς, στὶς ἑννέα καὶ στὶς σαράντα ἡμέρες ἀπὸ τὴν κοίμησή τους. Τελούμε ἐπίσης ἰδιαίτερα μνημόσυνα μετὰ ἀπὸ ἕξι μῆνες, ἕναν χρόνο, τρία χρόνια καὶ ὅποτε ἄλλοτε κρίνουμε. Παράλληλα, μνημονεύουμε τοὺς κεκοιμημένους καθημερινά, σὲ κάθε ἀκολουθία, καὶ ἰδιαίτερα κατὰ τὴν Θεία Λειτουργία, προσκομίζοντας ὀνομαστικά καὶ ἐκ μέρους τους, ὅχι μόνον ἐκ μέρους τῶν ζώντων, τὰ Τίμια Δάρα.

Ἐπιπλέον, ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀφιερώσει μία ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, τὸ Σάββατο, στοὺς κεκοιμημένους. Ἐχει θεσπίσει

μάλιστα σὲ ὀρισμένα Σάββατα, τὰ λεγόμενα Ψυχασάββατα, ἡ μνήμη αὐτὴ νὰ παίρνει γενικὸ καὶ ἐπίσημο χαρακτήρα καὶ νὰ περιλαμβάνει κάθε ψυχὴ κεκοιμημένου μέλους τῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμη καὶ τῶν ἀγνώστων γιὰ ἐμᾶς, ποὺ ἔχασαν τὴν ζωὴ τους σὲ διάφορες περιστάσεις. Μάλιστα, ὅταν δὲν τιμᾶται ἰδιαίτερος κάποιος ἅγιος τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου καὶ δὲν εἶναι προεόρτιος ἡ μετέορτος περίοδος, ἡ ἀκολουθία τελεῖται ὅπως αὐτὴ τῶν Ψυχασάββατων. Αὐτὸ συμβαίνει πολλές φορές κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς καὶ ὁλοκληρῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἑτους.

Θεολογικὸ ὑπόβαθρο

Αὐτὴ ἡ παράδοση τῆς φροντίδας τῶν κεκοιμημένων θεμελιώνεται στὴν δογματικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία ὁ θάνατος εἶναι χωρισμὸς τῆς ἀθάνατης ψυχῆς, τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου, ἀπὸ τὸ θνητὸ καὶ φθαρτὸ σῶμα. Δηλαδή, ἡ ψυχὴ δὲν πεθαίνει καὶ δὲν διαλύεται ὅπως τὸ σῶμα. Μάλιστα αὐτὸ ἀποτελεῖ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν πεπτωκῆται ἄνθρωπο, ἀφοῦ ὁ θάνατος τοῦ σώματος οἰκονομήθηκε ἀπὸ τὸν Θεό, ἐπειδὴ «πρὸς ἐκρίζωσιν τῆς ἁμαρτίας παρελήφθη ὁ θάνατος καὶ ἀφ' ἁμαρτίας, ἵνα μὴ δαιμονίζων ἐν ἡμῖν εἴη τὸ

▲ Η Κοιμήσις του Χαλάντα, Α΄ Νεορωμαϊκό σθλόν

Ὁ θάνατος νέων ἀνθρώπων¹

Τοῦ Ἱερομονάχου Γρηγορίου
Γέροντος Ἱεροῦ Κελλίου Ἁγίου
Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Ἁγίου Ὁρους

Ὁ θάνατος νέων ἀνθρώπων εἶναι ὁπωσδήποτε συγκλονιστικός, ἰδίαιτερα γιά τοὺς γονεῖς. Καί στήν περίπτωση αὐτή ὁμως, οἱ ἅγιοι Πατέρες μᾶς βοηθοῦν νά τοποθετηθοῦμε σωστά καί νά ἀντιμετωπίσουμε πνευματικά τὸ γεγονός.

Ὁ Μέγας Βασίλειος ἔγραψε σέ πατέρα ποῦ ἔχασε τὸν νεαρό γιό του: «Μὴν λυγίσκᾳ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς λύπης μήτε νά καταποντισθῇ ἡ ψυχὴ σου. Νὰ εἶσαι βέλβαιος ὅτι, ἀκόμη καὶ ἂν μᾶς διατρέχουν οἱ αἰτίες τῶν ὁσων οἰκονομεῖ ὁ Θεὸς σ' ἡμᾶς, ὁπωσδήποτε ὁμως τὸ οἰκονομοῦμενο ἀπὸ Ἐκεῖνον, ποῦ εἶναι σοφὸς καὶ μᾶς ἀγαπᾷ, εἶναι ἀποδεκτό, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ὀδυνηρό. Διότι Αὐτὸς γνωρίζει πῶς νά ρυθμίσῃ στὸν καθένα τὸ συμφέρον του καὶ γιὰτὶ ὀρίζει ἀνίστα τὰ πέρατα τοῦ βίου μας. Ὑπάρχει πράγματι κάποια αἰτία ἀκατάληπτη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ τὴν ὁποία ἄλλοι ἀπέχονται γρηγορότερα, ἐνὸς ἄλλοι ἀφίσονται περισσότερο χρόνο νά ταλαιπωροῦνται στὸν ὀδυνηρὸ τοῦτο βίον»².

Ὁ ἴδιος ἅγιος ἀπευθύνεται σὲ μητέρα ποῦ ἔχασε τὸ παιδί της: «Γνωρίζω τί εἶδους εἶναι τὰ μητρικὰ σπλάγχνα!... Ἐχασες παιδί τὸ ὁποῖο μακάριζαν ὅλες

οἱ μητέρες ὅσο ζῶσε καὶ εὐχόμεσαν τέτοια νά εἶναι καὶ τὰ δικά τους. Καὶ ὅταν πέθανε, ἐκλαψαν ὅσν νά εἶχε θάψει καθε μιά τὸ δικό της παιδί... Μᾶς λυπεῖ βέβαια ὁ πρόωρος θάνατος. Δὲν γνωρίζουμε ὁμως μήπως ἦταν ἡ κατάλληλη στιγμή γιὰ τὸν θάνατο. Διότι ἐμεῖς δὲν γνωρίζουμε νά διακρίνουμε ποῦ εἶναι τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς οὔτε νά ὀρίζουμε προθεσμία στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ»³.

1. Ἀπὸ τὸ βιβλίο «Η ΝΕΚΡΥΣΙΣΜΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΚΑΙ ΤΑ ΙΕΡΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ» Ἱερομ. Γρηγορίου Ἐκδόσεις Ἱερῶν Κεντρικορωμαϊκῶν Κελλίων Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου - Ἁγίου Ὁρους, 2019
2. Ἐπιστολή 5.2, PG 32, 241B – 244B
3. Ἐπιστολή 6, 1-2, PG 32, 241B – 244B

ΕΚ ΒΑΘΕΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
ΤΕΥΧΟΣ 34 | ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2026

34

ΕΚ ΤΟΥ
ΘΑΝΑΤΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ
ΖΩΗΝ

Θεία Λειτουργία καὶ κεκοιμημένοι

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Ἑδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ

Τὸ μυστήριον τῆς Θείας Λειτουργίας δὲν τελεῖται μόνο ὑπὲρ τῶν ζώντων ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων. Αὐτὸ εὐκολα μπορούμε νὰ τὸ διαπιστώσουμε, ἀν παρατηρήσουμε προσεκτικὰ τὶς αἰτήσεις καὶ τὶς εὐχὲς ποὺ λέγονται μέσα σ' αὐτὴν καὶ ἐπίσης ἀν μελετήσουμε σχετικὲς ἐπισημάνσεις τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

Πρῶτα – πρῶτα, ὁ ἱερέας πρὶν τὴν μεγάλη εἰσοδὸν, ὅταν λείν τὴν συναπτὴν, ἀνάμεσα στὰ ἄλλα αἰτήματα μνημονεύει καὶ τοὺς νεκρούς. Θυμᾶται τοὺς κτήτορες τοῦ ναοῦ καὶ ἐκείνους ποὺ ἔχουν φύγει ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸ καὶ εἶναι ὁρθόδοξοι.

Ὁ Νικόλαος ὁ Καβάσιλας στὴν ἐρμηνεία τῆς Θείας Λειτουργίας παρατηρεῖ: Ἡ Θεία Λειτουργία ἔχει διπλὸ χαρακτήρα, ἱκετευτικὸ καὶ εὐχαριστιακό, «*χαριστήριον καὶ ἱκέσιον*»¹. Εὐχαριστοῦμε τὸν Θεὸ γιὰ τοὺς ἁγίους, δηλαδὴ τοὺς προπάτορες, πατέρες, πατριάρχες, μάρτυρες, ὁμολογητὲς καὶ τὴν Παναγία καὶ παράλληλα ἱκετεύουμε τὸν Θεὸ τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τοὺς ζωντανούς καὶ γιὰ τοὺς κεκοιμημένους. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἁγιαζόνται καὶ οἱ νεκροὶ καὶ οἱ ζωντανοί, «*διότι ἡ θυσία προσφέρεται καὶ γιὰ τοὺς δύο*»².

1. Βλ. Νικόλαου Καβάσιλα, *Ἑρμηνεία τῆς Θείας Λειτουργίας*, ΑΓ', SC 4bis, σ. 210-212.
2. Νικόλαου Καβάσιλα, ὁ.π., MB, SC 4bis, σ. 240.

Στό πλευρό αυτού που αντικρύζει τὸν θάνατο

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσογαίας & Λαυρεωτικής κ. Νικολάου

Μία επίσκεψη σὲ ἓνα Νοσοκομείο εὐκολα σὲ φέρνει ἀντιμέτωπο εἴτε μὲ τὴν ἀξία τῆς ὑγείας, ὅταν ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη μπορεῖ νὰ προσφέρει θεραπεία, εἴτε μὲ τὴν τραγικότητα τῆς ζωῆς καὶ τὴν προοπτικὴ τοῦ θανάτου, ὅταν ἡ ἱατρικὴ δείχνει τὴν ἀνεπάρκειά της. Ἐκεῖ, ἰδίως σὲ στιγμὲς ποὺ ἡ ζωὴ φαίνεται πῶς δύσκολη ἀπὸ τὸν θάνατο, ἡ προσφορὰ φιλόânθρωπης ἀνακούφισης καὶ στηρίξεως φαίνεται νὰ ξεπερνάει σὲ ἀξία ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν θεραπεία.

Λίγες σκέψεις θὰ ἀκολουθήσουν γιὰ τὴν πνευματικὴ στηρίξη τῶν ἀσθενῶν, τότε ποὺ οἱ ἐλπίδες μὴδενίζονται, ποὺ ἡ ἀπειλὴ κυριαρχεῖ, ποὺ ὁ φόβος τοῦ ἀγνώστου ἐπιβάλλεται καὶ ὀλα φαίνεται νὰ καταρρέουν. Τί ἀραγε θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ προσφέρει, ὅταν ὁ θάνατος εἶναι ἐπὶ θύρας, ὅταν ὁ πόνος ἀποκτᾷ τὴ μεγαλύτερη τιμὴ του, ὅταν ὁ ἄνθρωπος παλινδρομεῖ ἀνάμεσα στὴ μέγιστη καὶ τὴν ἐλάχιστη ἀξία του;

Α. Τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ χρειάζεται καθὼς πλησιάζουμε ἓναν τέτοιον ἀσθενὴ εἶναι ἡ κατανόηση. Νὰ μπορέσει κανεὶς ἢ γίνῃ λίγο ἀναλυτικὸς μέσα του γιὰ νὰ μπεῖ στὴ θέση τοῦ ἄλλου. Νὰ φύγει ἀπὸ τὴ θέση αὐτοῦ ὁ ὁποῖος βοηθεῖ αὐτὸν ποὺ βρίσκειται σὲ ἀνάγκη καὶ νὰ μπεῖ στὴ θέση αὐτοῦ ὁ ὁποῖος περιχωρεῖ στὴν ἀνάγκη τοῦ ἄλλου. Νὰ καταλάβῃ δηλαδὴ πὼς εἶναι πολὺ δικαιολογημένος ἓνας ἄνθρωπος μὲ τέτοια δυσφορία, μὲ καταρρέουσες τὶς ἐσωτερικὲς του ἀμυνες, νὰ γογγύσει, νὰ διαμαρτυρηθεῖ, νὰ γίνῃ ἀπαιτητικὸς, νὰ εἶναι ἀγενής, νὰ ἔχει εἴτε ἔκπτωση τοῦ συναισθήματος

εἴτε ἔκρηξη τῶν συναισθηματικῶν ἐκδηλώσεων καὶ εὐαισθησία, νὰ ἐπιζητεῖ τὸν θάνατο, νὰ ἀμφοιβητεῖ τὰ πάντα. Πρέπει νὰ μπορέσει κανεὶς νὰ μπεῖ πρῶτον στὴν κατάσταση καὶ δεῦτερον στὴν ἰδιότητα τοῦ προσώπου τοῦ ἀνθρώπου τὸν ὁποῖο διακονεῖ. Ἐπίσης, νὰ καταλάβῃ ὅτι ἓνας σύγχρονος ἄνθρωπος μεγαλώνει μὲ ἐλαττώματα καὶ ἀδυναμίες, μὲ εὐαισθησίες καὶ ἐγωισμούς, μὲ ἰδιόμορφο ὀρθολογισμὸ καὶ ἀπαιτήσεις γιὰ ἀπαντήσεις,